

موسیقی
پژوهش
اجرا

گیانگ هفته

شاید بسیاری از اشخاص که با مباحث هنر سنتی از نزدیک آشنایی ندارند، تصور کنند که ردیف‌نوازی مسأله‌ای با مختصات صددرصد قاجاری است و نمی‌تواند از امکانات زندگی امروز استفاده کند. بنابراین از «نوارکاست» یا «نت» در کتابی که مدعی است روش ردیف‌نوازی را روی سنتور آموزش می‌دهد متعجب شوند. البته فراگیری موسیقی سنتی بدون این که ربطی به موسیقی دوره قاجار یا هر دوره دیگر داشته باشد، بسته به حضور استاد حقیقی این فن و کارآموزی مداوم شاگرد در محضر اوست. اما در زندگی امروزه که آن استاد، آن شاگرد و آن خلوت فراهم نمی‌شود، شاید بتوان از این وسایل به عنوان «کمک‌درسی» استفاده کرد تا بعد شرایط مناسب روی دهد.

استاد مجید کیانی با انتشار نوار و کتاب «آموزش سنتور» که یک اثر کمک‌درسی است این مسایل را روشن کرده و در پیشگفتار کتاب می‌نویسد: «... چنانکه هنرجوی موسیقی، دستگاه شور را که مادر دستگاهها نامیده می‌شود بتواند از راه شنیدن نوار بیاموزد و تا اندازه‌ای آن را بنوازد، تجربه نشان می‌دهد که در آینده اجرای بعضی دستگاهها و آوازها بتدریج آسان و عملی خواهد شد».

مطالب و توضیحات شامل پنجاه درس است که هر درس آن برای یک هفته و حداقل دو ساعت تمرین در روز در نظر گرفته شده است. روش نگارش آواها (نغمه‌نگاری) از نت‌نویسی اروپایی استفاده شده است تا آنجا که هنرجو بتواند مکان نغمه‌ها و زمان تقریبی آنها را بیازماید و به تدریج بتواند از راه شنیدن نوار مکان نغمات را بر روی ساز تشخیص بدهد و تا حد امکان سعی شده است که آوانویسی واژه‌ها و انگاره‌های موسیقی به شکل ساده همراه مضراب‌گذاری (راست و چپ و...) آن نشان داده شود. طبیعی است که پس از آشنا شدن به فواصل موسیقی و نغمات آن و به اصطلاح پیدا کردن آهنگ بر روی پرده‌های ساز، دیگر نیازی به آوانگاری نغمات نخواهد بود و نوازنده (هنرجو) می‌تواند پس از آن مستقیماً به وسیله آهنگ (نوار) مطابق مطالب، آن را بیاموزد و روی ساز خود اجرا کند. آوانویسی درسهای کتاب براساس اجرای شور نورعلی برومند است. بنابراین برخی واژه‌ها و تکرارهای موسیقایی با آنچه که در اجرای سنتور در نوار می‌شنویم تفاوت دارد که علت آن را می‌توان تجربه‌ای در آموزش شفاهی ردیف دانست و همچنین شرایط اجرا در زمان که از ویژگیهای موسیقی دستگاهی ردیف است.

در مقدمه کتاب، سابقه سنتور و سازهای هم‌خانواده آن و انواع سنتور رایج ایرانی و مضراب و مضراب‌نوازی توضیح داده شد. آوردن این مقاله به عنوان مقدمه کتاب نشان از مقام استادی کیانی دارد که بدرستی و در جای خود به شاگردانش محیط و فضای کار اصولی را راهنماست. در متن کتاب، مطالب فارسی و ترجمه انگلیسی آنها در برابر هر درس و هر صفحه درست رو بروی همدیگر هستند که این از نکات مثبت دیگر این اثر است اما ترجمه‌ها خالی از غلط هم نیست!

اشتباهاتی که مطمئناً به دست انگلیسی‌دان موسیقی‌ندانی ترجمه شده. مثلاً به جای استفاده درست از کلماتی چون Bar Line آورده شده Carrier Lines که هیچ ارتباطی به معنی تحت‌اللفظی ندارد و گویای موسیقایی نیست. از نکات خوب دیگر کتاب به غیر از جنبه آموزشی و در نوع خود منحصر به فرد بودنش، صفحه‌بندی - حروفچینی و ناظر فنی و ناشر اثر است که اگر به این مجموعه خط خوش نتاسیون همچون خوش‌نویسی خطاط روی صفحه کتاب می‌بود این اثر بی‌نقص جلوه می‌کرد. طرح روی جلد هم از ذوق‌ورزیهای شهرام کیانی است که بسیار گویای فنی، تصویری و تفسیری موضوع است. بدین بقیه در صفحه ۱۵

در جشنواره بین‌المللی رشد

جهان را در بخش‌های گوناگون جشنواره به تماشا خواهد گذاشت. در آستانه برگزاری جشنواره، «رحمت‌الله محرابی» دبیر بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی رشد در یک مصاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی با اشاره به اهداف جشنواره، ویژگی‌های این دوره از جشنواره را برشمرد و به پرسش‌های خبرنگاران پاسخ گفت.

رشد است. در این بخش فیلم‌هایی به نمایش در می‌آیند که اگر چه براساس مقررات جشنواره شرایط حضور در بخش مسابقه را ندارند اما حاوی ارزش‌های مورد نظر جشنواره‌اند. تعدادی از فیلم‌های بخش جنبی این دوره از جشنواره عبارتند از: روی خط زندگی ساخته مهدی زینلی - تصویرها ساخته رضا ابوفاضلی - شعر فیلم ساخته سعید کاظمی - شکوفه‌ها در باد ساخته حمید ابراهیم‌پور - در

کوچه و موزه (ساخته کاظم بلوچی) - تیک‌تاک (ساخته محمدعلی طالبی) - فیلم‌های بلندی هستند که در بخش مسابقه جشنواره شرکت دارند. تعدادی از فیلم‌های کوتاه ایرانی بخش مسابقه جشنواره نیز عبارتند از: کی بود؟ چی بود؟ (جمشید کلانتری) - آنها که زنده‌اند (مینا رزپور) - پنجره (رضا سبحانی) - انسان محیط زیست (احمد چشم برزمین) - میراث تمدن (سیدحسن طایفه) - ترس واهی (اسماعیل

در مراسم اختتامیه جشنواره بهترین‌های هر بخش جوایز خود را دریافت خواهند کرد. فیلم‌ها و کشورهای شرکت‌کننده ۳۰ کشور جهان با ۲۱۲ فیلم در بخش‌های مختلف، در بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم شرکت دارند. این کشورها عبارتند از: ایران - آرژانتین - اتریش - ایتالیا - سریلانکا - سوئیس - کانادا -

و مجموعه فرهنگی تهران ۱۰ مرکز استان برگزار می‌شود

مراسم افتتاحیه جشنواره عصر روز شنبه ۲۰ آبان در سینما کانون و مراسم پایانی عصر روز ۲۶ آبان در فرهنگسرای بهمن برگزار خواهد شد.

کلاغ تشنه (پروین تجوید)

جستجوی لبخند ساخته حسین حیدری - چهارراه حل برای یک مسأله ساخته محمد آقایی - وجدان کار ساخته محمدنجف اوشانی - خاطرات سالهای دور ساخته سید محمدخامسی - پدر و دبستان ساخته جمشید کلانتری - لطفاً سیگار نکشید ساخته رضا شیخی - نور در تلویزیون ساخته محمدحسین سلطانی‌پور - شکسته بال ساخته شبانعلی کیوانی - فرشته‌ای روی نیمکت ساخته سیدمحمدخامسی - چه کسی می‌داند؟ ساخته سیدرحیم حسینی - روی پل پسرکی ساخته توران اکبری - فرغون ساخته روح‌الله حبیب‌زاده - خزان شکوفه‌ها ساخته وحید آریزان - لباس مردم من از یوگسلاوی - زراعت نخل در کویت، از کویت - دمنیکو از سوئیس.

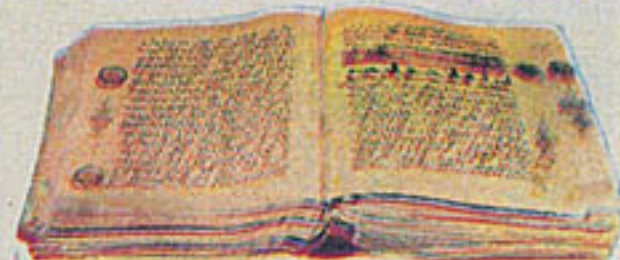
میهن دوست (نور، بلور، رنگ (سعید قطبی) - رئاس (محمد حسین جامی) - در حاشیه (محمد محمودی اصل) - درس نظافت (حمید ابراهیم‌پور) - بچه‌های کوچ (حمید ابراهیم‌پور) - ترافیک گرافیک (ناهید صمدی امین) - نیاز (محمدعلی صفورا) - اثر (مهدی علی‌اکبرزاده) - نقش هنر نمایش در کودکان (اکبر یاری) - خساک پاک (حمید مولوی) - پیوند (بهنام بهادری) - غنچه‌های باغ پردیس (ویدا شهبانی) - ماهی قرمز (زهرا مریبان) - سوتک (سیدمهدی برقی) - صدای پای آب (جمال اسکویی) و...

بخش مسابقه ۱۲ فیلم بلند سینمایی و ۱۱۰ فیلم کوتاه در بخش مسابقه جشنواره به نمایش در می‌آید. دت یعنی دختر (ساخته ابوالفضل جلیلی) - بادکنک سفید (ساخته جعفر پناهی) - دشت ارغوانی (ساخته نادر مقدس) - کیمیا (ساخته احمدرضا درویش) - سال‌های بی‌قراری (ساخته سعید نوایی) - نان و شعر (ساخته کیومرث پورااحمد) - بخاطر هانیه (ساخته کیومرث پورااحمد) - کاکادو (ساخته تهمینه میلانی) - نگاهی دیگر (ساخته حسین مختاری) - بشیر (ساخته احمد رمضان زاده)

بچه‌های کوچ (حمید ابراهیم‌پور)

حدیث هفته

● شخص متقی امرش آسان، دینش محفوظ، شهوتش مرده و غیظش فرونشاند است. به نیکی او امید می‌رود و از شرش ایمنی حاصل است. اگر در میان غافلان باشد در زمره ذاکران نوشته می‌شود و اگر در بین ذاکران باشد، از غافلان محسوب نمی‌شود. از کسی که به او ظلم روا داشته است در می‌گذرد و به کسی که او را محروم گردانده است، عطا می‌کند و با کسی که از او بریده است، می‌پیوندد. سخن رکبیک از دهانش دور و کلامش با مردمان نرم است.
(نهج البلاغه، خطبه متقین)

بر پرده سینمای شهرستانها

فیلم	سینما	تلفن
قزوین		
حملة به اچ ۳	ملت	۲۳۱۵۳
مرضیه	ارشاد	۲۳۰۴۶
اراک		
راه اقتدار	استقلال	۲۱۸۲۲
افسانه دو خواهر	عصر جدید (۱)	۴۷۴۴۴
پرواز رابه خاطر	عصر جدید (۲)	۲۲۶۷۳
بسیار		
رو سوری آبی	فرهنگ	۲۳۷۵۶
کاشان		
پرواز از اردوگاه	بهمن	۴۲۸۰۰
مشهد		
حامی	آفریقا	۹۷۴۵۴
تحفه هند	هویزه	۸۳۷۵۷۵
بادکنک سفید	یاسمن	۸۳۷۵۷۵
روز شیطان	نسترن	۸۳۷۵۷۵
پری	قدس	۴۲۳۰۰
می‌خواهم زنده بمانم	استقلال	۲۴۴۰۲
راه و بیراه	شهر تماشا	۲۱۳۳۳
نیش	فلسطین	۲۵۵۱۲
شیراز		
تاراج	حافظ	۴۳۱۵۷
منطقه ممنوع	ایران	---
عروس	پیام	---
مروارید سیاه	بهمن	۳۳۴۹۴۱
رو سوری آبی	سعدی	۳۳۰۷۹۱
جاده عشق	آسیا	۳۳۰۵۷۰
کیمیا	قیام	۳۳۰۷۹۵
رشت		
بادکنک سفید	۲۲ بهمن	۲۲۵۴۹
مروارید سیاه	انقلاب	۲۲۸۵۸
ازدها	سپیدرود	۲۲۶۳۵
مرضیه	میرزا کوچک	۲۲۶۳۳
قرارداد با آدمکش	سعدی	۲۳۷۴۷
قلعه	آبشار	۲۲۵۹۰

نمایشگاه کتاب در هفته کتاب

برگزاری ۱۵۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در ۱۵۰۰ مدرسه. برگزاری ۷۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب کوثر در مساجد و حوزه‌های علمیه، برگزاری ۷۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در ۷۰۰ روستا از جمله برنامه‌های هفته کتاب است.

هفته کتاب از ۲۰ الی ۲۶ آبان برگزار می‌گردد. تمامی مراکز فرهنگی هنری سطح شهر به ارائه و فروش کتاب می‌پردازند.

برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب خطی، فهارس و سیر تحول صنعت چاپ در کتابخانه آیتا... مرعشی (ره) در قم و برگزاری نمایشگاه سیر تحول صنعت چاپ در محل ساختمان سابق مجلس شورای اسلامی از جمله دیگر برنامه‌های هفته کتاب است.

هشتمین روز هفته

«نگرشی بر ارزش سکوت»

در فرهنگسرای نیاوران

برنامه پژوهشی «نگرشی بر ارزش سکوت» توسط مجید کیانی روزهای ۱۸ و ۱۹ آبان ساعت ۱۹ در فرهنگسرای نیاوران اجرا خواهد شد. این برنامه را انجمن موسیقی ایران تدارک دیده و شامل چهار قسمت آواز کرد بیات، دستگاه شور، دستگاه سه‌گانه، دستگاه همایون و دستگاه راست پنجگاه است.

نمایشگاه خطاطی کودکان در شیراز

نمایشگاهی از آثار هنرجویان نگارخانه نصر در نگارخانه وصال شیراز برپا شده است. در این نمایشگاه تعداد ۹۶ اثر در زمینه‌های خط‌ریز نستعلیق، تحریری و نستعلیق درشت از ۴۵ هنرجو در معرض دید عموم قرار گرفته است.

روز هفتم با سینما

شبکه اول

۱۳/۵۵: سرود - قرآن - ۱۴: برنامه کودکان و نوجوانان - ۱۵/۴۵: فیلم سینمایی - ۱۷/۳۰: خطبه‌های نماز جمعه تهران - ۱۸/۳۰: تولید مراکز - ۱۹: اخبار - ۱۹/۳۰: زردکوه بختیاری - ۲۰/۱۵: گزارش هفتگی - ۲۱: اخبار - ۲۱/۱۵: یک میلیارد مسلمان - ۲۲: سریال مکافات عمل - ۲۳: نگاه هفته - ۲۳/۴۵: انسان و طبیعت.

شبکه دوم

۷: سرود - قرآن - ۷/۱۵: ورزش و تندرستی - ۷/۳۰: گل‌های قرآن - ۸: هواشناسی - ۸/۳۰: درون و بیرون - ۸/۴۵: سرگرمی‌های فیزیک - ۱۹: خوشنویسی - ۹/۳۰: کودک و نوجوان - ۱۱/۱۵: ما و فرزندانمان - ۱۲/۱۵: خورشید پنهان - ۱۲/۳۰: دوربین دوم - ۱۳: برنامه سیاسی هفته - ۱۳/۳۰: سریال افق - ۱۴: میان برنامه - ۱۴/۱۵: مروری بر سمنارها - ۱۵: اخبار ناشنوايان - ۱۵/۳۰: زیست‌شناسی - ۱۶: جهان

شبکه سوم

صبح - ۷/۳۰: سرود، قرآن - ۷/۴۵: خطاهای ورزشی - ۸/۱۵: بسکتبال نوین - ۸/۴۵: گلچین - ۹/۱۵: لبخند سوم - ۱۰/۱۵: سریال خارجی - ۱۱: چشمه‌های نور. عصر - ۱۵: سرود، قرآن - ۱۵/۱۵: دیدنیهای ورزشی - ۱۵/۳۰: پیرامون یک مسئله ورزشی - ۱۵/۴۵: آخرین روز هفته با ورزش - ۹/۳۰: آنچه شما خواسته‌اید - ۱۹/۴۵: اخبار ورزشی - ۲۰: شاخه طوبی - ۲۰/۴۵: انسان و فضا - ۲۱/۳۰: جهان فوتبال - ۲۲/۴۵: اخبار انگلیسی.

موسیقی، پژوهش، اجرا

همین بوده که هنرجو سعی کند سعی خود را به شیوه شفاهی معطوف نماید! این کتاب و نوار در شورای عالی هنرستان موسیقی و مجتمع هنرستانهای هنر حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی جهت تدریس هنرجویان رشته تخصصی سنتور برای سال اول متوسطه هنرستان در نظر گرفته شده است تا هنرجویان براهی بتوانند پس از پایان دوره چهار ساله ردیف نوازی وارد دانشکده موسیقی در بخش ردیف نوازی و دیگر دروس تابعه آن مشغول شوند. امیدواریم مابقی هفت دستگاه موسیقی نیز توسط مجید کیانی به رشته تحریر درآید.

رضا مهدوی

(مراد ضربه است نه آلت ضربه) متوالی است که در بعضی از گوشه‌ها که می‌بایست تغییر پوزیسیون مثلاً از نت فای قسمت سوم به نت می قسمت دوم هر دو با علامت V مشخص شده‌اند و نواختن این دو صدا به خاطر فاصله قابل توجه خرکها از یکدیگر کاملاً غیر ممکن است، این را جز به حساب ضعف متدنویسی و عدم ویرایش فنی نمی‌توان گذاشت و البته این موارد به حوزه اصلی تخصصی نویسنده کتاب نیز ارتباطی ندارد. علی‌الخصوص که بدخطی نویسنده تنها خود دلیلی بر بی‌نظم شدن ستور و سرسپهرهای و میزانهای می‌باشد و باعث گردیده که چشم به راحتی نتواند به طور ثابت عادت به دیدن نت‌ها بنماید و شاید مراد هم

زیر چتر فلسفه!

بقیه از صفحه ۲

اندیشه مستقل دارد و خواهان خلاقیت در زندگی است، یکی از کشنده‌ترین و مخرب‌ترین کارهاست.

- در منزل به همسران کمک می‌کنید؟
- اگر او اجازه دهد بله.
- اجازه می‌دهند؟
- نه. چون همسر هم مثل من آدمی است که به استقلال خود و آزادی در حوزه عمل خود خیلی اهمیت می‌دهد. بنابراین در بسیاری مواقع کمک کردن من، در واقع دخالت در امور مربوط به اوست. به همین دلیل آن را انجام نمی‌دهم.
- می‌گویند اهل فلسفه نمی‌توانند با مردم عادی راحت حرف بزنند، همینطور است؟
- نه قبول ندارم.
- پس یک نصیحت راحت برای خوانندگان این ستور داشته باشید!
- خودتان باشید و از قلبتان پیروی کنید؛ اگر صمیمیت و پشتکار داشته باشید، دنیا کم کم در برابر شما سر احترام فرود خواهد آورد.

- تفریح شما چیست؟
- کارم.
- کار شما چیست؟
- تحقیق، مطالعه، ترجمه و نگارش. البته در مورد تفریح، به موسیقی کلاسیک و سینما خیلی علاقه دارم و به جهت علاقه به سینما، اصلاً در خانه‌ام تلویزیون ندارم! چون اگر باشد برای تماشای فیلم وقت زیادی خواهم گذاشت که قادر نخواهم بود از آن دل بکنم و این موضوع به کارم لطمه خواهد زد. به همین جهت تلویزیون هم ندارم.

- آخرین مرتبه چه وقت با خانواده خود به سفر تفریحی رفتید؟
- چهار سال پیش.
- چطور به خودتان حق می‌دهید آنها را از تفریح محروم کنید؟
- دخترانم سر زندگی خودشان هستند. اما همسر را از سفر محروم کرده‌ام و او حق دارد.

- شما که اهل فلسفه و منطق هستید، چگونه این عمل خود را توجیه می‌کنید در حالی که می‌دانید همسران حق و علاقه به تفریح دارد؟
- برای پاسخ جمله‌ای از آیزا برلین را برایتان نقل می‌کنم: یک روشنفکر آزادیخواه باید بداند که تحقق همه ارزشها در دوران یک زندگی یا در یک جامعه به تنهایی امکان‌پذیر نیست.

- حدس می‌زنید خوانندگان کتابهای شما با کدامیک بیشتر ارتباط برقرار کرده‌اند؟
- طبعاً کتابهایی که هم آسان فهم تر بوده و هم با مسایل فوری بیشتر ارتباط داشته است. بنابراین تصور می‌کنم که با کتابهای «گریز از آزادی» و «فلاسفه بزرگ» بیشتر ارتباط برقرار کرده‌اند اما از نظر تأثیر در تفکر اجتماعی گمان می‌کنم که کتاب «جامعه باز و دشمنان آن» بیشتر تأثیر گذاشته باشد.

- آخرین کاری که در دست دارید چیست؟
- در سه سال گذشته، دو کتاب به نامهای «آگاهی و جامعه» و «راه فروسته» را ترجمه کردم که در آنها سیر تاریخ اندیشه‌ها در اروپا از ۱۸۹۰ تا ۱۹۶۰ تشریح و تحلیل شده. الان مشغول ترجمه سومین کتاب همان نویسنده هستم با نام «هجرت اندیشه اجتماعی» که به بیان و تحلیل اندیشه‌های آن دسته از روشنفکران اروپایی اختصاص دارد که در نتیجه جنگ دوم جهانی از اروپا به آمریکا مهاجرت کردند. با انتشار این کتاب در واقع یک دوره جامع و مفید از تاریخ روشنفکری اروپا در صد سال اخیر به زبان فارسی در دسترس خواهد بود.
- به عنوان آخرین سؤال اگر قرار باشد فریادی بزنید که همه جهان بشنوند، چه چیزی را فریاد می‌کنید؟
- به حقوق دیگران احترام بگذارید!

بقیه از صفحه ۹

معنی که شمع بر روی ستور نشان از یک فرهنگ کهن آئینی دارد که از آن روشنایی و نور از خشک چوب و خشک سیمی بیرون می‌تراود. نویسنده کتاب، با این که فارغ‌التحصیل هنرستان موسیقی ملی بوده و کتاب «خودآموز سنتور» (نوشته مرحوم صبا - حسین) و دوره چهارجلدی ردیف ابوالحسن صبا و سایر کتب متداول این رشته را نواخته، به خاطر سالها تمرکز در بعد شفاهی و روش سنتی آموزش، طبعاً از ظرافتهای متدنویسی در زمینه نوپای موسیقی معاصر بی‌خبر است. از جمله وجود دو مضراب